

ANNOTASIÝA

Häzirki zamanyň durnukly ykdysady ösüşini kemala getirmekte we ösdürmekde energiýa serişdelerinden rasional peýdalanmak meselesi döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň birine öwrüldi. Türkmenistanda bu ugurdaky işler 2017-nji ýylyň 3-nji iýunynda kabul edilen “Energiýany tygşytlamak we energiýa netijeliligi hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna esaslanyp, milli ykdysadyýetiň ähli pudaklarynda energiýa tygşytlaýjy tehnologiýalaryň ornaşdyrylmagyny hukuk taýdan kepillendirýär. Bu resminama energiýa serişdeleriniň önümçiliginden başlap, olaryň sarp edijilere ýetirilmegine we ahyrky ulanylyşyna çenli bolan tapgyrlarda ýokary netijeliligi gazanmagyň ylmy-praktiki esaslaryny düzgünleşdirýär.

Energiýa netijeliligini ýokarlandyrmak diňe bir ykdysady tygşytlylyk bilen çäklenmän, eýsem daşky gurşawy goramak we “ýaşyl” ykdysadyýete geçmek ugrundaky halkara borçnamalaryň berjaý edilmegine hem hyzmat edýär. Makalada agzalýan kanunyň talaplaryna laýyklykda, senagat kärhanalarynda energetika barlaglarynyň (auditiniň) geçirilmegi, binalaryň gurluşygynda ýylylyk saklaýjy innowasion materiallaryň ulanylmagy we energiýa sarp edýän enjamlaryň döwrebap standartlara laýyk getirilmegi ylmy esasa seljerilýär. Aýratyn hem, sanly tehnologiýalaryň we awtomatlaşdyrylan ulgamlaryň kömegi bilen energiýa sarp edilişiniň monitoringini guramak, sarp edijilerde tygşytlylyk ulgamyny kemala getirmegiň gurallary öwrenilýär.

Ylmy esaslandyrmalaryň görkezişi ýaly, energiýany netijeli ulanmak milli önümiň özüne düşýän gymmatyny peseltmäge, energetika howpsuzlygyny berkitmäge we tebigy baýlyklary geljekki nesiller üçin aýawly saklamaga mümkinçilik berýär. Şeýlelikde, energiýa tygşytlylygy boýunça alnyp barylýan çäreler ýurduň ykdysady kuwwatynyň artmagyna we ekologik taýdan arassa ösüşiň üpjün edilmegine gönüden-göni badalga berýär. Bu bolsa öz gezeginde, Türkmenistanyň energetika strategiýasynyň dünýäniň öndebaryjy tejribeleri we durnukly ösüş maksatlary bilen doly sazlaşandygyny subut edýär

Ogulgerik ATAÝEWA
Türkmenistanyň Döwlet energetika
institutynyň talyby